

DUYURU 369

Konu: 2017 Yılı başından itibaren çalışanların otomatik olarak bir bireysel emeklilik planına dâhil edilmesi ve ücretlerinden yapılacak kesinti hakkında.

25.08.2016 Tarih ve 29812 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 6740 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa eklenen Ek 2. madde ile çalışanların otomatik olarak bir emeklilik planına dâhil edilmesi öngörülmüştür.

Düzenlemede öne çıkan hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a. Zorunluluğun Başlama Tarihi ve Kapsama Giren Çalışanlar

- Zorunluluk uygulaması 01.01.2017 tarihinde başlayacaktır.

-Türk vatandaşı veya 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28. maddesi¹ kapsamında olup kırk beş yaşını doldurmamış olanlardan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)² ve (c)³ bentlerine göre çalışmaya başlayanlar ile

- 01.01.2017 tarihi itibarıyla çalışanlar,

işverenin Kanun hükümlerine göre düzenlediği bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dâhil edilecektir.

Bu düzenlemeye göre örneğin bağkur kapsamındaki şirket ortakları, emekli olanlar, emekli olmayıp 45 yaşını doldurmuş olanlar, yabancı uyruklular kapsama girmeyecektir. Yine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek çalışanlar da kapsam dışında olabilecektir.

b. İşveren Çalışanı İsteddiği Emeklilik Planına Dahil Edebilir mi?

İşveren, çalışanını ancak otomatik katılım için emeklilik planı düzenleme konusunda Hazine Müsteşarlığınca uygun görülen emeklilik şirketlerinden birinin sunacağı emeklilik planına dâhil edebilir.

c. Bakanlar Kurulu Kapsama Girecek İşyerleri ve Çalışanları Belirleyebilir

Bakanlar Kurulu, yasa uyarınca emeklilik planına dâhil edilecek işyerleri ile çalışanları ve bu kapsamdaki uygulama esaslarını belirlemeye yetkilidir.

ç. Çalışandan Yapılacak Kesinti, Kesintinin Emeklilik Şirketine Aktarılma Şekli ve Zamanı

Çalışan katkı payı, çalışanın 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancının yüzde üçüne karşılık gelen tutardır. Bu oranı iki katına kadar artırmaya, yüzde bire kadar azaltmaya veya katkı payına maktu limit getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tutar, en geç çalışanın

¹ 28. Madde “Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığı kaybeden kişilere tanınan haklar”ı düzenlemektedir.

² Eski tabir ile “SSK’lılar” – hizmet akdi ile çalışanlar.

³ Emekli Sandığına tabi olanlar.

ücretinin ödeme gününü takip eden iş günü, işveren tarafından emeklilik şirketine aktarılır. İşveren katkı payını zamanında şirkete aktarmaz veya geç aktarırsa çalışanın varsa birikiminde oluşan parasal kaybindan sorumludur.

d. Çalışan, İşverenden Ücretinden Daha Yüksek Tutarda Kesinti Talep Edebilir

Çalışan, otomatik katılıma ilişkin emeklilik sözleşmesinde belirlenen tutardan daha yüksek bir tutarda kesinti yapılmasını işverenden talep edebilir.

e. Çalışanın Cayma Hakkı

Çalışan, emeklilik planına dâhil olduğunun kendisine bildirildiği tarihi müteakip iki ay içinde sözleşmeden cayabilir. Cayma hâlinde, ödenen katkı payları, varsa hesabında bulunan yatırım gelirleri ile birlikte on iş günü içinde çalışana iade edilir. Emeklilik şirketi, cayma süresince ödenen katkı paylarının değer kaybetmemesini sağlayacak şekilde fon yönetiminden sorumludur. Cayma hakkını kullanmayan çalışan Hazine Müsteşarlığınca belirlenen hâllerde katkı payı ödemesine ara verilmesini talep edebilir.

f. Çalışanın İşyeri Değiştirmesi Durumu

Bir emeklilik sözleşmesi bulunan çalışanın işyerinin değişmesi hâlinde, yeni işyerinde Yasa kapsamında bir emeklilik planı var ise çalışanın birikimi ve sistemde kazandığı emekliliğe esas süresi yeni işyerindeki emeklilik sözleşmesine aktarılır. Yeni işyerinde emeklilik planının bulunmaması hâlinde çalışan, talep ederse önceki işyerinde düzenlenmiş sözleşme kapsamında katkı payı ödemeye devam edebilir, talep etmezse emeklilik sözleşmesi sonlandırılır. Çalışan bu yöndeki talebini, işyeri değişikliğini izleyen ayın sonuna kadar emeklilik şirketine bildirmek zorundadır.

g. Devlet Katkısı

Çalışan adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı payları üzerinden 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun Ek 1 inci maddesindeki usul ve esaslara göre ayrıca Devlet katkısı sağlanır. Ek 1. madde uyarınca katılımcı adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarının yüzde yirmibeşine karşılık gelen tutar, emeklilik şirketleri tarafından emeklilik gözetim merkezine iletilen bilgiler esas alınarak Devlet katkısı olarak emeklilik gözetim merkezince hesaplanır.⁴ Çalışanın cayma hakkını kullanmaması hâlinde, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, ek 1. maddedeki Devlet katkısı hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla, bin Türk lirası tutarında ilave Devlet katkısı sağlanır. Bakanlar Kurulu, bu tutarı yarısına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir. Emeklilik hakkının kullanılması hâlinde, hesabında bulunan birikimi en az on yıllık, yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin yüzde beşi karşılığı ek Devlet katkısı ödemesi yapılır.

h. Usul ve Esaslar Hazine Müsteşarlığınca Belirlenecek

Çalışanın işvereni aracılığıyla bir emeklilik planına dâhil olması, işveren tarafından emeklilik şirketi ve plan belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak kriterler, katkı paylarının yatırıma yönlendirileceği fonlar, işverenin emeklilik şirketi ile yapacağı sözleşme, cayma hakkı, çalışanın işyerinin değişmesi hâlinde işverenin çalışana bir emeklilik planına dâhil etmesi, işyeri değişikliğinde birikimin aktarılması, çalışma ilişkisi sona eren çalışanın talebi üzerine ilgili emeklilik planına ödeme

⁴ Katılımcılardan;

- En az üç yıl sistemde kalanlar Devlet katkısı hesabındaki tutarın yüzde onbeşine,
- En az altı yıl sistemde kalanlar Devlet katkısı hesabındaki tutarın yüzde otuzbeşine,
- En az on yıl sistemde kalanlar Devlet katkısı hesabındaki tutarın yüzde altmışına, hak kazanır. Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat veya malûliyet nedeniyle ayrılanlar Devlet katkısı hesabındaki tutarın tamamına hak kazanır.

yapması, ara verme, sistemden ayrılma, Devlet katkısının ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Müsteşarlık tarafından belirlenecektir.

Durum bilgilerinize sunulur.

Saygı ile,
ERİŞ YMM LTD. ŞTİ